

Dokumenttyp:	Ägardirektiv
Beslutad av:	Kommunfullmäktige
Giltig från och med:	2025-01-01
Senast reviderad:	2024-03-21

Gemensamt ägardirektiv för bolag som ingår i koncernen Eksjö Stadshus AB

Utfärdat av kommunfullmäktige i Eksjö kommun 2024-03-21 och därefter fastställt av respektive dotterbolags bolagsstämma

Innehåll

Gemensamt ägardirektiv för bolag som ingår i koncernen Eksjö Stadshus AB	1
1. Allmänt	4
1.1 Regelverk och begränsningar	4
1.2 Principer för styrning	5
1.3 Ägardirektivets syfte	5
2. Ägarstyrning – ansvarsfördelning	6
2.1 Ägaransvar enligt kommunallagen.....	6
2.2 Ägarens uppsikt enligt kommunallagen	6
2.3 Bolagsstämmor	6
2.4 Bolagens styrelser.....	7
2.5 Verkställande direktör.....	9
2.6 Revision.....	9
3. Kommunalrättsliga principer	10
4. Insyn och ägardialog	11
4.1 Information till allmänheten och näringslivet.....	11
4.2 Kommunens insyn i bolagens verksamhet.....	11
4.3 Verksamhet som genom avtal överlämnas från bolagen till privata utförare	12
4.4 Ägardialog.....	12
5. Frågor av principiell beskaffenhet	14
5.1 Inhämtande av moderbolagets ställningstagande	14
5.2 Inhämtande av kommunfullmäktiges ställningstagande	14
6. Ekonomiska och hållbarhetsmässiga riktlinjer samt kommunövergripande mål	15
6.1 God ekonomisk hushållning	15
6.2 Hållbarhet.....	15
6.3 Kommunövergripande mål	15
7. Tillämpning av övergripande beslut och styrdokument.....	17
7.1 Övergripande.....	17
7.2 Särskilda uppdrag	18
7.3 Vd-avtal	18
7.4 Personalpolitik	18

8. Ekonomi	19
8.1 Finansförvaltning	19
8.2 Utdelning, koncernbidrag och aktieägartillskott	19
8.3 Tidplaner för budget, uppföljning och bokslut	19
8.4 Uppföljning	19
8.5 Internkontroll.....	19
8.6 Upphandling	19
9. Samverkan inom kommunkoncernen och mellan bolagen i koncernen	20
10. Administrativa rutiner	21
10.1 Bolagens handlingar	21
10.2 Utlämnande av allmänna handlingar.....	21
11. Krisberedskap och kontinuitetsplanering.....	22

Gemensamt ägardirektiv för samtliga kommunägda bolag i koncernen Eksjö Stadshus AB

För de helägda kommunala bolag som ingår i Eksjö Stadshus AB-koncernen, nedan benämnd koncernen, gäller följande gemensamma ägardirektiv. Dessa ägardirektiv uttrycker, i tillämpliga delar, även kommunfullmäktiges viljeriktning att arbeta utifrån för de ledamöter och suppleanter som kommunfullmäktige nominerar i delägda bolag.

Ägardirektivet gäller från och med 2025-01-01 och tills vidare. Det åligger Eksjö Stadshus AB att årligen aktualitetspröva dokumentet. Eventuella förändringar ska beslutas av kommunfullmäktige.

För varje bolag finns dessutom ett ”Särskilt ägardirektiv” som innehåller unika direktiv för respektive bolag samt eventuella preciseringar av sådant som står i detta gemensamma dokument. Avsikten är att det gemensamma ägardirektivet ska gälla över tid medan de särskilda ägardirektiven uppdateras oftare. Det gemensamma ägardirektivet är fastställt av kommunfullmäktige 2024-03-21 och därefter bekräftat på bolagsstämman.

Det ankommer på bolagens styrelser och verkställande direktörer att följa av Eksjö Stadshus AB eller av kommunfullmäktige utfärdade ägardirektiv för verksamheten, om direktiven inte står i strid med tvingande bestämmelser i aktiebolagslagen (ABL) eller annan lag eller författning.

1. Allmänt

Eksjö kommun bedriver en betydande del av sin verksamhet i bolagsform, varav merparten på en konkurrensutsatt marknad. Eksjö kommun har organiserat bolagsverksamheten i en koncern med Eksjö Stadshus AB som moderbolag.

Bolagen har samma övergripande syfte som den verksamhet som bedrivs i förvaltningsform, nämligen att skapa nytta för Eksjö kommun och dess medborgare. Det är därför viktigt att bolagsverksamheten samordnas med kommunens verksamhet så långt det är möjligt och lämpligt. Härigenom åstadkoms ett ändamålsenligt och effektivt resursutnyttjande.

1.1 Regelverk och begränsningar

De kommunala bolagen ska i sin verksamhet förhålla sig till två övergripande lagar, dels kommunallagen (2017:725) (KL), dels aktiebolagslagen (2005:551) (ABL). Det innebär att bolagen har en sammansatt uppgift där det ska råda balans mellan allmännyttan (nytta för medborgarna) och affärsmässighet (en strikt företagsekonomisk lönsamhet).

Ovanstående uppgift skrivs ut i respektive bolags bolagsordning och utgör det kommunala ändamålet med verksamheten.

Bolagen är instrument för att sköta kommunala angelägenheter och begränsas av samma kommunalrättsliga principer som övrig kommunal verksamhet i den mån inget särskilt är stadgat i lag. Bolagen får således inte bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som inte är förenligt med de bolagsordningen eller de kommunala principerna (se kapitel 3).

Förutom genom lag och författning regleras bolagens verksamhet och bolagens förhållande till kommunen genom

- bolagsordning
- gemensamt ägardirektiv och särskilt ägardirektiv för respektive bolag
- aktieägaravtal med övriga aktieägare (i förekommande fall)
- andra policys och styrdokument som anges i ägardirektiven.

1.2 Principer för styrning

Eksjö kommun ska ha en aktiv styrning och ledning av sina bolag. Detta innebär bland annat att löpande utvärdera

- verksamheten och verksamhetsformen
- bolagens strategier och mål
- hur bolagsverksamheten sköts av styrelsen och bolagsledningen

Moderbolaget Eksjö Stadshus AB ska utöva styrning och tillsyn samt uppföljning av de i koncernen ingående bolagen. Eksjö Stadshus AB ska till kommunstyrelsen kontinuerligt anmäla sina styrelseprotokoll.

1.3 Ägardirektivets syfte

Syftet med ägardirektiven är att det dels ska finnas en tydlighet i förhållandet mellan dotterbolagen och moderbolaget i koncernen, dels en tydlighet i förhållandet mellan moderbolaget, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Bolagen ska vidare med hjälp av ägardirektiven ha ett så väl kommunicerat uppdrag som möjligt, så att respektive bolag på ett resurseffektivt sätt, och med god kvalitet, kan förverkliga uppsatta mål.

2. Ägarstyrning – ansvarsfördelning

2.1 Ägaransvar enligt kommunallagen

I 10 kap. 3-4 §§ KL anges förutsättningarna för att överlämna kommunala angelägenheter till ett hel- eller delägt kommunalt bolag. Bestämmelserna innebär bland annat att den verksamhet som överlämnas till bolaget ska falla inom den kommunala kompetensen.

2.2 Ägarens uppsikt enligt kommunallagen

Bolagen står i sin verksamhet under kommunstyrelsens lagstadgade uppsiktsplikt enligt 6 kap. 1, 9 och 10 §§ KL. Det innebär att kommunstyrelsen ska ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de bolag som kommunen äger helt eller delvis. Denna uppsiktsplikt kan inte delegeras. Kommunfullmäktige har emellertid uppdragit åt Eksjö Stadshus AB att operativt utöva styrning och tillsyn samt uppföljning av de bolag som ingår i koncernen.

Kommunstyrelsen ska dessutom i årliga beslut pröva om den verksamhet som bedrivits av respektive bolag under föregående kalenderår har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna och varit förenlig med det av kommunfullmäktige fastställda ändamålet med bolagets verksamhet, se 6 kap. 9 § KL. Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till kommunfullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Kommunstyrelsen ska även själv vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att kommunallagens krav avseende kommunägda bolag är uppfyllda beträffande bolagen inom Bolagskoncernen.

Underlag för kommunstyrelsens årliga beslut utgörs bland annat av en bolagens årsredovisning (se vidare i avsnitt 4.2), lekmannarevisorns granskningsrapport och bolagens styrelseprotokoll.

Kommunstyrelsen fattar sedan ett årligt beslut under mars månad. Kommunstyrelsen har rätt att, utan hinder av sekretess, ta del av bolagens handlingar och räkenskaper i den utsträckning det behövs för att kommunstyrelsen ska kunna utöva sin uppsiktsplikt över bolagen. Kommunstyrelsen har även i övrigt rätt att – med iakttagande av gällande regler om offentlighet och sekretess – inspektera bolagen och deras verksamheter.

2.3 Bolagsstämmor

På bolagsstämman utövas aktieägarnas lagstadgade inflytande i bolaget och stämman är därför ett forum för kommunen att utöva formell ägarstyrning. Bolagsstämman utgör således bolagets högsta beslutande organ.

Utöver vad som anges i bolagsordningen om bolagsstämma ska också följande gälla:

Kommunstyrelsen utser ägarrepresentant till bolagsstämmor i Eksjö Stadshus AB. Styrelsen för Eksjö Stadshus AB utser ägarrepresentant till övriga bolags årsstämmor.

Bolagen ska årligen hålla årsstämma enligt tidplan som Eksjö Stadshus AB fastställer.

På årsstämman ska bolagen presentera följande

- uppfyllelse av nuvarande ändamål och ägardirektiv
- genomgång av affärsplan
- aktuella händelser i verksamheten

Bolagen ska också, i god tid, meddela Eksjö Stadshus AB sådant som bolagen vill diskutera vid årsstämman.

Bolagsstämma kan antingen genomföras genom fysisk närvaro av ägarens ombud eller per capsulam, så kallad pappersstämma.

Till respektive bolagsstämma bjuds bland annat bolagen, kommunfullmäktige, kommunstyrelse samt revisorer in.

2.4 Bolagens styrelser

Tillsättande

Styrelseledamöter och suppleanter i respektive bolag ska utses av kommunfullmäktige och anmälas på bolagsstämman. I delägda bolag ska kommunen med beaktande av 10 kap. 4 § KL komma överens med övriga aktieägare om hur styrelseledamöter och suppleanter ska utses.

Uppgifter

Respektive bolagsstyrelse svarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Styrelsen har det operativa ansvaret för bolaget, och att verksamheten bedrivs i enlighet med vad som har beslutats på årsstämman. Styrelsen ska se till att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Om vissa uppgifter delegeras, ska styrelsen handla med omsorg och fortlöpande kontrollera om delegationen kan upprätthållas.

Styrelsen ska

- ha helhetssyn och koncernperspektiv för uppdraget
- fastställa strategin för bolagets verksamhet uttryckt i affärsplan och budget
- följa upp och kontrollera bolagets förvaltning

- fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation
- utfärda skriftliga instruktioner för ekonomisk rapportering
- se till att underställa moderbolaget ärenden som enligt det gemensamma eller särskilda ägardirektivet ska hänskjutas kommunfullmäktige för godkännande eller ställningstagande
- se till att det finns en tillfredsställande intern kontroll
- utfärda instruktion för vd:s arbete efter samråd med vd i Eksjö Stadshus AB
- utfärda arbetsordning för styrelsens arbete
- årligen utvärdera styrelsens eget arbete

Ordförandens särskilda uppgifter

Styrelsens ordförande ska se till att styrelsens arbete bedrivs effektivt och att styrelsen fullgör sina skyldigheter.

Styrelsens ordförande ska

- efter samråd med verkställande direktören, fastställa förslag till dagordning för styrelsesammanträdet
- årligen genomföra medarbetarsamtal med vd och se till att vd i Eksjö Stadshus AB erhåller en avrapportering från detta samtal
- årligen genomföra löneöversyn för vd efter samråd med ordförande i Eksjö Stadshus AB och anmäla utfallet till bolagets styrelse.

Suppleanter

Suppleant

- ska underrättas om styrelsesammanträde
- har närvaro- och yttranderätt vid styrelsesammanträden
- som inte tjänstgör, åläggs att iaktta samma tystnads- och lojalitetsplikt som ledamot.

För suppleanters inträde i styrelsen gäller ordningen för ersättares inträde i kommunstyrelsen.

Kallelse

På uppdrag av styrelsens ordförande ska ledamöter kallas till styrelsesammanträde i god tid innan sammanträdet. Kallelse inklusive handlingar och protokoll ska även tillställas lekmanarevisorer och vald auktoriserad revisor. Kallelse och övriga handlingar ska i största möjliga utsträckning distribueras digitalt.

Arvode

Arvode till styrelse och lekmanarevisorer utgår enligt kommunens reglemente för ersättningar till förtroendevalda.

Arbetstagarrepresentanter

Arbetstagares rätt till representation i styrelser för aktiebolag är lagreglerad. Undantag från lagen föreligger i kommunala aktiebolag där styrelsens sammansättning är beroende av politiska styrkeförhållanden. För att tillgodose

arbetstagarnas intresse av insyn i och inflytande på företagets verksamhet, kan en överenskommelse göras med arbetstagarorganisationerna innebärande att arbetstagarrepresentanter utses där de har rätt att delta och yttra sig på styrelsesammanträdena, men inte i besluten. Samma sekretess som gäller för styrelsen ska då också gälla för arbetstagarrepresentanterna.

2.5 Verkställande direktör

Tillsättande

Bolagets styrelse utser verkställande direktör. Inför tillsättande och entledigande av verkställande direktör ska samråd ske med Eksjö Stadshus AB:s presidium. Innan rekryteringsprocessen påbörjas ska samråd ske med Eksjö Stadshus AB:s presidium om kravprofil samt tjänstens utformning, villkor och lönespann.

Uppgifter

Den verkställande direktören ska på bästa sätt tillvarata bolagets intresse och följa den vd-instruktion som styrelsen fastställer. Det innebär att verkställande direktör ska verka för att kommunens ändamål med verksamheten förverkligas enligt bolagsordning, ägardirektiv och styrelsebeslut.

Verkställande direktör ska

- sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar
- se till att bolagets bokföring och medelsförvaltning sköts på betryggande sätt
- förse styrelsen med information om bolaget och dess verksamhet samt det underlag i övrigt som styrelsen behöver för sitt arbete

2.6 Revision

Auktoriserad revisor utsedd av bolagsstämman ska, i den utsträckning som följer av god revisionssed, granska räkenskaperna samt styrelsens och vd:s förvaltning. Revisorn avlämnar en revisionsberättelse till bolagsstämman.

Lekmannarevisorn i respektive bolag ska utses av kommunfullmäktige och anmälas på bolagsstämman. Lekmannarevisorn granskar om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt, och ur ekonomisk synpunkt, tillfredsställande sätt med tillräcklig intern kontroll. Lekmannarevisorn avlämnar årligen en granskningsrapport till bolagsstämman samt till kommunfullmäktige.

3. Kommunalrättsliga principer

Bolagen bedriver kommunal verksamhet. För sådan verksamhet gäller bland annat principer enligt KL, såsom lokaliseringsprincipen (2 kap 1 §), likställighetsprincipen (2 kap. 3 §), förbud mot riktat stöd till enskild näringsidkare (2 kap. 8 §) samt självkostnadsprincipen (2 kap. 6 §).

Koncernens bolag har ett ansvar att efterleva dessa principer om inget annat framgår av lag, vilket också följer av bolagens bolagsordningar.

4. Insyn och ägardialog

4.1 Information till allmänheten och näringslivet

Koncernens bolag ska skapa lämpliga förhållanden för återkommande dialog med allmänheten och näringslivet utifrån varje bolags förutsättningar. Bolagen ska kännetecknas av öppenhet och ett serviceinriktat arbetssätt.

Bolagen ska arbeta för att näringslivsklimatet i kommunen förbättras.

4.2 Kommunens insyn i bolagens verksamhet

Bolagen ska hålla Eksjö Stadshus AB informerad om sin verksamhet och planerade åtgärder av vikt. Eksjö Stadshus AB äger rätt att ta del av bolagens handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolagen och deras verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån det inte möter hinder på grund av författningsreglerad sekretess.

Ordförande, 1:e vice ordförande, 2:e vice ordförande och vd i Eksjö Stadshus AB äger alltid rätt att närvara med yttranderätt vid helägda bolags samtliga styrelsemöten. När sådan närvaro sker ska bolagsstyrelserna fatta beslut om adjungering i samband med styrelsemötets öppnande.

Bolagen ska till Eksjö Stadshus AB skicka över eller publicera följande handlingar:

- Protokoll från styrelsemöten, skrivna i enlighet med koncernens administrativa rutiner
- Protokoll från bolagsstämma
- Årsbudget och eventuell flerårsplan
- Affärsplan, internkontrollplan, ekonomiska rapporter, delårsrapport och underlag för koncernbokslut
- Årsredovisning och revisionsberättelse samt lekmannarevisors granskningsrapport

Bolagen ska i övrigt lämna de uppgifter och handlingar som Eksjö Stadshus AB eller kommunstyrelsen begär.

Rapportering om personaluppgifter ska på anmodan ske till kansliavdelningen i Eksjö kommun.

Bolagens styrelser ska årligen i årsredovisningen säkerställa att verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det i bolagsordningen fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna. Styrelsens uttalande ska vara så utformat att det kan läggas till grund för kommunstyrelsens uppsikt enligt 6 kap 9 § KL, se vidare avsnitt 2.2. Också lekmannarevisor ska kunna upprätta granskningsrapport mot bakgrund av konkreta uppgifter i årsredovisningen.

4.3 Verksamhet som genom avtal överlämnas från bolagen till privata utförare

För det fall verksamhet genom avtal överläts från något av de helägda bolagen i koncernen till privata utförare, ankommer det på bolagen att se till att allmänheten ges insyn i den överlåtna verksamheten. Program för uppföljning av privata utförare arbetas fram under varje mandatperiod och omfattar verksamheter som tydligt riktar sig till, och rör invånarna.

Det ankommer således på bolagen i koncernen att i avtal med privata utförare reglera vilken information som den privata utföraren är skyldig att lämna ut och vilka sanktioner som inträder om detta inte efterföljs.

Informationen som ska begäras in från privata utförare ska ha koppling till upphandlingen och avtalet samt den verksamhet som uppdras. Kraven på information ska dock inte ställas högre än vad som är rimligt. Informationen kan avse:

- Verksamhetens kvalitet
- Avvikelser i verksamheten
- Personalen och deras villkor
- Miljö-, integrations-, och jämställdhetsarbete
- Privata utförares ekonomi
- Ägarförhållanden och företrädare

4.4 Ägardialog

Eksjö Stadshus AB ska under året ha en kontinuerlig ägardialog med bolagen i specifika ärenden. I förekommande fall behandlas dessa ärenden av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Därutöver ska ägarsamråd hållas två gånger per år (vår och höst). Eksjö Stadshus AB ansvarar för att dessa träffar äger rum. Till ägarsamråd kallas respektive bolags styrelsepresidium och vd.

På vårens ägarsamråd redovisas:

- Årsredovisning
- Resultat av internkontrollen
- Väsentliga händelser inklusive slutredovisning av större investeringar
- Nyttjandegrad av kommunal borgen

På höstens ägarsamråd redovisas:

- Delårsredovisning med helårsprognos
- Genomgång av bolagets affärsplan
- Omvärlds- och branschanalys inklusive konsekvenser för bolag och ägare
- Reflektioner kring uppfyllelse av nuvarande ändamål och ägardirektiv samt genomgång av aktuella sociala och miljömässiga hållbarhetsutmaningar och satsningar

- Väsentliga händelser inklusive slutredovisning av större investeringar
Bolagen ska i fullmäktige årligen sedan årsredovisning, revisionsberättelse och granskningsrapport tillställts kommunen och innan bolagsstämman hålls, informera kommunfullmäktige. Vid sammanträdet ska åtminstone ordförande och verkställande direktör närvara och besvara frågor om bolagets verksamhet.

5. Frågor av principiell beskaffenhet

5.1 Inhämtande av moderbolagets ställningstagande

Bolagen i koncernen ska bereda Eksjö Stadshus AB möjlighet att ta ställning innan sådana beslut fattas som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt om inget annat uttryckts i respektive bolags särskilda ägardirektiv.

Till denna beslutskategori hör bland annat:

- Större investeringar som väsentligt påverkar ägarens ekonomi och/eller medför risk för ägaren
- Större investeringar, vilka är av sådan omfattning att de väsentligt påverkar bolagets långsiktiga ekonomi och som överstiger den angivna nivån i respektive bolags särskilda ägardirektiv (avser inte reinvesteringar eller andra investeringar som erfordras för att hålla nuvarande fastighetsbestånd eller anläggningar intakta)
- Planer som gäller ändrad inriktning av bolagets verksamhet eller start av ny rörelsegren eller nedläggning av befintlig sådan. Det avser även beslut om större förändringar i huruvida en del av verksamheten bedrivs inom egen organisation eller läggs ut på entreprenad.

Skulle olika meningar uppkomma i bolagets styrelse om ett ärende är av sådan art att Eksjö Stadshus AB:s godkännande ska inhämtas, ska ärendet överlämnas till Eksjö Stadshus AB.

5.2 Inhämtande av kommunfullmäktiges ställningstagande

Det ankommer på Eksjö Stadshus AB:s styrelse att bedöma när ett ärende är av principiell beskaffenhet eller av sådan vikt att det ska lämnas vidare till kommunfullmäktige för ställningstagande, om inte annat uttryckts i det särskilda ägardirektivet.

Följande ärenden ska dock alltid föreläggas kommunfullmäktige:

- Större investeringar som ändrar inriktning på nuvarande verksamhet och/eller som väsentligt kan påverka bolagets ekonomi eller annars är av strategisk betydelse för kommunen.
- Förvärv eller försäljning av fastigheter som överstiger den angivna nivån i respektive bolags särskilda ägardirektiv
- Förvärv, bildande, försäljning eller fusionering av dotterföretag
- Förvärv av aktier i annat företag
- Införande eller förändring av avgift i den mån införandet/förändringen kan anses vara av principiell beskaffenhet

Skulle olika meningar uppkomma i Eksjö Stadshus AB:s styrelse om ett ärende är av sådan art att kommunfullmäktiges godkännande ska inhämtas, ska samråd ske med kommunfullmäktiges presidium.

I ärenden där koncernen kan lida skada genom att avvakta kommunfullmäktiges beslut, äger Eksjö Stadshus AB:s styrelse fatta beslut i frågan. I sådant fall ska beslutet i efterhand rapporteras till fullmäktige.

6. Ekonomiska och hållbarhetsmässiga riktlinjer samt kommunövergripande mål

6.1 God ekonomisk hushållning

Kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning handlar om att kommunerna långsiktigt ska klara av sina samhällsuppdrag med god kvalitet inom en sund finansiell utveckling. I 11 kap. 1, 2 och 6 §§ KL framgår att en kommun ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer.

Gemensamt för bolagen i koncernen är att Eksjö kommuns ägande är långsiktigt, vilket påverkar utformningen av verksamhetsmål och finansiella mål. Utgångspunkten är därför bland annat att den avkastning som bolagen genererar huvudsakligen ska användas i respektive bolag eller i koncernen.

Bolagen ska löpande arbeta för att åstadkomma kostnadseffektiviseringar.

Bolagen äger ej rätt att låna pengar till reinvesteringar i befintliga fastighets- eller anläggningstillgångar. Tillåtelse att avvika från detta kan dock, om särskilda skäl föreligger, ges av Eksjö Stadshus AB.

6.2 Hållbarhet

Bolagen ska arbeta för ett hållbart samhälle ur miljömässig, ekonomisk, jämställd och social aspekt.

Bolagen ska, utifrån sina respektive förutsättningar, ta ett socialt ansvar genom att bistå arbetsmarknad och skolor med praktikplatser.

Bolagen ska medverka med de uppgifter som behövs för upprättande av koncernens gemensamma hållbarhetsbokslut.

6.3 Kommunövergripande mål

I Eksjö kommuns policy för styrning och ledning, som gäller för hela koncernen, utgör kommunens vision och kommunprogram fundamentet.

Visionen, ”Alla är vi Eksjö kommun”, pekar ut tre fokusområden – den hållbara, nära och aktiva kommunen – vilka möjliggör att vi kan skapa den attraktionskraft som krävs för att kunna erbjuda välfärdstjänster av god kvalitet.

Kommunprogrammet är kommunens övergripande måldokument som beskriver den politiska viljeinriktningen för hur kommunen ska utvecklas.

I kommunprogrammet har kommunens vision och dess tre fokusområden brutits ned till fyra effektmål som anger vad som ska uppnås under mandatperioden:

- Eksjö kommuns invånare upplever att de mår bra och känner sig nöjda med sin livssituation.
- Eksjö kommun upplevs vara en attraktiv kommun att leva och verka i samt besöka.
- Eksjö kommuns invånare upplever att det finns möjlighet att vara delaktiga och påverka kommunens utveckling.
- Eksjö kommun har en robust och hållbar infrastruktur samt ett varierat utbud av boendeformer i olika delar av kommunen.

Effektmålen bryts sedan ned i förvaltningens och bolagens verksamhets- och affärsplaner där respektive verksamhet anger vad de kan bidra med för resultat för att effektmålen i kommunprogrammet ska uppnås.

Hela kommunkoncernen har ett gemensamt ansvar att arbeta för och samverka internt som externt i syfte att nå kommunens vision och kommunprogrammets målsättningar.

7. Tillämpning av övergripande beslut och styrdokument

7.1 Övergripande

Koncernen omfattas av de övergripande policys och styrdokument för kommunkoncernen som fastställts av kommunfullmäktige. Policys och styrdokument finns presenterade på [eksjo.se](https://www.eksjo.se).

Särskilt viktiga dokument är:

Alternativa driftformer – policy och riktlinjer	2006-01-26, § 11
Hälsofrämjande miljö för alla barn och ungdomar - policy	2010-01
Policy för att Motverka muta och bestickning	2012-03-01, § 23
Löneväxling – policy	2013-11-28, § 211
Kommunikationspolicy	2015-05-21, § 226
Lönepolicy (fastställd av kommunstyrelsen)	2016-06-07, § 187
Säkerhetspolicy	2017-04-20, § 79
Måltidspolicy	2021-04-22, § 74
Policy för arbetsmiljö och hälsa	2018-02-22, § 24
Informationssäkerhetspolicy	2018-05-17, § 101
Träbyggnadsstrategi	2018-11-15, § 23
Policy Eksjö kommuns styrning och ledning	2018-12-11, § 73
Kulturhandbok	2019-09-26, § 345
Höglandsgemensam IT-säkerhetspolicy	2020-02-20, § 27
Finanspolicy för Eksjö kommun och dess helägda bolag	2020-03-19, § 54
Internationell policy för Eksjö kommun	2020-03-19, § 58
Dataskyddspolicy	2020-06-16, § 136
Upphandlings- och inköspolicy med riktlinjer	2021-02-25, § 16
Eksjö kommuns policy för ledning av hel- och delägda bolag	2021-03-23, § 46
Miljöpolicy	2021-09-23, § 153
Resepolicy	2021-09-23, § 154
Kommunprogram	2023-09-21, § 147
Styrdokument för Eksjö kommuns krisberedskap 2023-2026	2023-11-02, § 207
Ersättningar till förtroendevalda 2023-2026	2023-11-30, § 237

7.2 Särskilda uppdrag

Eventuella preciseringar för respektive bolag anges i det särskilda ägardirektivet. Särskilda uppdrag som getts till ett eller några bolag anges i respektive bolags särskilda ägardirektiv (se avsnitt 6 i det Särskilda ägardirektivet).

7.3 Vd-avtal

Vid anställning av vd ska koncernens standardanställningsavtal för vd tillämpas. Före beslut om eventuellt avsteg från standardanställningsavtalet för vd krävs beslut av Eksjö Stadshus AB.

7.4 Personalpolitik

Bolagen ska aktivt medverka till att uppfylla Eksjö kommuns personalpolitiska inriktning. Det innebär att bolagen tillsammans med kommunen ska eftersträva en enhetlighet inom arbetsgivarpolitiken. Som exempel kan nämnas övergripande lönepolitik, ledarutveckling, rekrytering samt tillämpning av regelverk gällande bisysslor, friskvård, förmånsbilar, resor och representation.

Bolagen ska vara anslutna till arbetsgivarorganisationen Sobona. Bolagen ska samråda med Eksjö Stadshus AB inför viktigare beslut i arbetsgivarfrågor av principiell strategisk betydelse. Eksjö Stadshus AB ska säkerställa att väsentlig information i arbetsgivarfrågor återförs till kommunstyrelsen.

8. Ekonomi

Övergripande ekonomiska och finansiella mål för koncernen beskrivs under avsnitt 6 samt i respektive bolags särskilda ägardirektiv.

8.1 Finansförvaltning

Koncernen Eksjö Stadshus AB omfattas av kommunfullmäktige fastställda finanspolicy. Bolagen ska vara anslutna till Eksjö kommuns finansiella koncernkonto. Placering av bolagens likviditetsöverskott ombesörjs av Eksjö kommun i samråd med berört bolag med iakttagande av bästa koncernnytta.

8.2 Utdelning, koncernbidrag och aktieägartillskott

Bolagen ska lämna koncernbidrag/utdelning i enlighet med särskilt ägardirektiv för respektive bolag. Koncernbidrag som utgör bokslutsregleringar inom koncernen beslutas av Eksjö Stadshus AB. Bokslutsregleringarnas inriktning är att den totala koncernnyttan optimeras. Likvidmässigt ska bolaget inte påverkas av koncernbidrag för bokslutsreglering då bolaget i dessa fall erhåller ägartillskott/utdelning motsvarande bidraget (exklusive skatt).

8.3 Tidplaner för budget, uppföljning och bokslut

Bolagen ska inför varje år, på tid som Eksjö Stadshus AB beslutar, lämna beslutad budget för att koncernen ska kunna upprätta en koncernbudget.

Bolagen ska medverka i den koncernredovisning som bolagskoncernen respektive kommunkoncernen är skyldig att upprätta, samt avlämna ekonomirapporter, delårsrapporter och årsredovisning på tider som Eksjö Stadshus AB beslutar.

8.4 Uppföljning

Bolagens styrelse och verkställande direktör ska i årsredovisningen redovisa hur verksamheten har bedrivits och utvecklats under det gångna året i förhållande till det ändamål som bolagsordningen anger, samt hur måluppfyllelsen har varit vad gäller de mål som finns angivna i affärsplanen.

8.5 Internkontroll

Bolagen ska ha en fungerande internkontroll enligt COSO:s modell. Uppföljning av följsamheten mot upphandlings- och inköspolicyn med riktlinjer ska ske i internkontrollen.

8.6 Upphandling

Bolagen ska i möjligaste mån använda Eksjö kommuns upphandlingskompetens. Styrelsen ska anta riktlinjer för inköp och upphandling som är enhetliga med kommunens riktlinjer. Avvikelse från dessa ska beslutas av Eksjö Stadshus AB.

9. Samverkan inom kommunkoncernen och mellan bolagen i koncernen

Bolagen ska i sin verksamhet tillämpa ett helhetstänk inom bolagssfären för att motverka suboptimering. Om olika intressen står emot varandra ska bolagen, så långt det är möjligt, se till kommunkoncernens bästa före det egna bolagets intressen.

Samordning ska bland annat ske där vinst kan uppstå för bolagen och/eller kommunkoncernen som helhet. Eksjö Stadshus AB ska tillsammans med dotterbolagen verka för ett totalekonomiskt effektivt resursutnyttjande inom kommunkoncernen. Samverkan inom kommunkoncernen ska stärkas och den samlade kommunkoncernnyttan ska vara vägledande i all verksamhet. Med samverkan menas bland annat samnyttjande av stödfunktioner, IT-system, arbetsfordon etcetera.

Kommunens kompetens och kunskaper inom områden som finans, juridik, HR, kommunikation och upphandling ska komma bolagen till del. Bolagen ska verka för att verksamhetsutveckling inom exempelvis digitalisering, HR-området och samhällsplanering sker inom kommunkoncernen.

Bolagen, styrelse och tjänstepersoner, förväntas även aktivt delta i gemensamma mötesforum inom koncernen.

10. Administrativa rutiner

10.1 Bolagens handlingar

Bolagen ska hålla sina inkomna och upprättade handlingar förvarade och registrerade så att återsökning av handlingarna kan ske enligt 4–5 kap. offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (OSL). Bolagen ska arkivera sina handlingar enligt arkivlagen (1990:782) och kommunens arkivreglemente. Vad som gäller för kommunens arkivvård ska också tillämpas av bolaget. Tillsyn över arkivvården utövas av kommunens arkivmyndighet (kommunstyrelsen).

När det gäller rutiner för system för dokument och ärendehantering, publiceringsverktyg samt elektronisk arkivering, ska bolagen eftersträva en enhetlighet inom kommunkoncernen.

10.2 Utlämnande av allmänna handlingar

Tryckfrihetsförordningens (1949:105) (TF) regler om rätt att ta del av allmän handling hos myndighet gäller även handlingar hos koncernens bolag där kommunen utövar ett bestämmande inflytande. Ovanstående gäller dock endast i den mån hinder inte möter på grund av författningsreglerad sekretess.

Det är styrelsens skyldighet att se till att organisationen är anpassad för att uppfylla de krav på skyndsam handläggning som uppställs i TF. Respektive bolagsstyrelse för att bemyndiga verkställande direktören att fatta beslut om utlämnande av allmän handling. Detta anges lämpligen i vd-instruktionen.

Bolaget ska tillämpa Eksjö kommuns regelverk avseende kopia av allmän handling och prislista för kopiering och tryck.

Bolag som genom avtal lämnar över verksamhet till privata utförare ska se till att allmänheten får insyn i nämnda verksamhet (se avsnitt 4.3).

11. Krisberedskap och kontinuitetsplanering

Kommunkoncernens krisberedskap involverar de kommunala helägda bolagen. Varje bolag ansvarar för och driver det egna arbetet inom krisberedskap. Kommunstyrelsen har samordningsansvar. Arbetet med kontinuitetsplanering sker genom ett systematiskt arbetssätt i de samhällsviktiga verksamheterna.

Grunden i krisberedskap är den så kallade ansvarsprincipen. Den betyder att alla som har ansvar för en viss verksamhet under normala förhållanden också har ett ansvar för att verksamheten fungerar under en kris.

Kontinuitetshantering handlar om att planera för att upprätthålla sin verksamhet på en tolerabel nivå. Målet för arbetet är att minska risken för, och effekten av, inträffade oönskade händelser (antagonistiska eller icke-antagonistiska) avseende samhällsviktig verksamhet och kritiska beroenden i Eksjö kommun oaktat vad som orsakat den eller de oönskade händelserna.

Bolagen ansvarar för att stärka sin krisberedskap och kontinuitetsplanering med målsättningen att, inom sina ansvarsområden, uppnå nivån där de utan yttre hjälp kan klara driften av sina prioriterade samhällsviktiga verksamheter under sju dygn.